

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT

PARLEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE

INTEGRAAL VERSLAG VAN DE INTERPELLATIES EN DE VRAGEN

**COMPTE RENDU INTÉGRAL DES INTERPELLATIONS ET DES
QUESTIONS**

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE ALGEMENE ZAKEN

**BELAST MET DE BEGROTING, DE EXTERNE BETREKKINGEN,
DE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, HET OPENBAAR AMBT
EN HET WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK**

COMMISSION DES FINANCES ET DES AFFAIRES GÉNÉRALES

**CHARGÉE DU BUDGET, DES RELATIONS EXTÉRIEURES,
DE LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT, DE LA FONCTION PUBLIQUE
ET DE LA RECHERCHE SCIENTIFIQUE**

VERGADERING VAN MAANDAG 17 JULI 2017

RÉUNION DU LUNDI 17 JUILLET 2017

VOORLOPIG VERSLAG

Nog niet goedgekeurd door de sprekers.
Niet citeren zonder de bron te vermelden.

COMPTE RENDU PROVISOIRE

Non encore approuvé par les orateurs.
Ne pas citer sans mentionner la source.

Voorzitterschap: de heer Charles Picqué, voorzitter.

[105]

INTERPELLATIE

De voorzitter.- Aan de orde is de interpellatie van de heer Johan Van den Driessche.

INTERPELLATIE VAN DE HEER JOHAN VAN DEN DRIESSCHE

**TOT DE HEER GUY VANHENGEL, MINISTER VAN DE BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE REGERING, BELAST MET FINANCIËN, BEGROTING,
EXTERNE BETREKKINGEN EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING,**

**betreffende "de belasting op pylonen, zendmasten en antennes in het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest".**

De voorzitter.- De heer Van den Driessche heeft het woord.

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- In het kader van de hervorming van het Fiscaal Compensatiefonds (FCF) zou de gemeentebelasting op gsm-masten verdwijnen. De gemeenten zouden wel nog de toelating krijgen om opcentiemen te heffen op een toekomstige gewestelijke taks op gsm-masten.

In het kader van de regionalisering van een aantal lokale belastingen werd in de begroting 2017 een bedrag van 6 miljoen euro ingeschreven voor een belasting op pylonen, zendmasten en antennes. De gemeenten kunnen daarop opcentiemen heffen voor een bedrag van 10 miljoen euro. De fiscale punctie op de mobiele telefoniesector bedraagt in totaal dus maximaal 16 miljoen euro.

We lezen echter in de algemene toelichting van de begrotingsaanpassing 2017 dat daarvan geen werk gemaakt kon worden. Een en ander zou te wijten zijn aan de aanhoudende aanwervingsproblemen bij de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel.

De minister-president verklaarde in de vergadering van de commissie voor de Financiën en de Algemene Zaken van 9 januari 2017 dat de regering in 2017 nog geen gewestbelasting invoert. De gemeenten wordt gevraagd alsnog hun eigen belastingen te handhaven. De regering zou met de operatoren overleggen over hun investeringen en de ontwikkeling van nieuwe informatie- en

communicatietechnologie in Brussel.

[111]

De telecomproviders noemden de belasting op zendmasten eerder al een slecht idee. Zij vinden dat een dergelijke belasting de innovatie afremt. Ook de federale regering is de belasting liever kwijt dan rijk, omdat ze investeringen in het netwerk ontmoedigt. Zo omschreef federaal minister De Croo de belasting als een "taks op innovatie".

Ook het Waals Gewest is die mening toegedaan en heeft met de telecomsector een overeenkomst over de belasting gesloten. De Waalse overheid belast niet langer de zendmasten en zal ook aan de gemeenten en provincies vragen dat niet langer te doen.

Onlangs werd Antwerpen aangeduid als proeftuin van Vlaanderen op het gebied van ontwikkelingen tot smart city. De stad investeert jaarlijks 8 miljoen euro in het City of Things-project. In dat kader worden er op allerlei zogenaamd 'domme' voorwerpen sensoren geplaatst.

Over de eventuele plannen van de Brusselse regering blijven de telecomproviders echter voorlopig nog in het ongewisse.

Is het eigenlijk nog opportuun om een belasting op pylonen, zendmasten en antennes te heffen? Zo ja, wanneer wil het Brussels Gewest die belasting dan invoeren?

Hoe loopt het overleg tussen de regering en de telecomoperatoren over de investeringen en de ontwikkeling van nieuwe informatie- en communicatietechnologie in Brussel? Welke plannen koestert de regering ter zake? Hebt u zicht op de investeringen die de telecomoperatoren in het Brussels Gewest plannen?

Zullen de 'internet of things'-toepassingen vrijgesteld worden van de gewestelijke belasting op pylonen, zendmasten en antennes, als die er komt?

[113]

Discussion

M. le président.- La parole est à M. de Clippele.

M. Olivier de Clippele (MR).- J'interviens pour aborder un aspect particulier. Quand il est procédé

à l'installation de pylônes ou de mâts pour des antennes gsm, le propriétaire qui loue l'espace a le sourire parce qu'il reçoit un revenu sans proposer une valeur ajoutée importante, si ce n'est qu'il est propriétaire du fonds. En revanche, les voisins, qui craignent l'irradiation du fait que les rayonnements ne se propagent pas verticalement mais horizontalement, ne perçoivent pas de revenus.

Je me demande si cette question a déjà été évoquée auprès du gouvernement sous l'angle de l'équilibre des propriétés. Si personne ne s'oppose à ce qu'une tour d'habitation puisse accueillir une antenne gsm, il n'en va pas de même lorsqu'un immeuble à appartements de taille plus modeste accueille une antenne sur son toit. En effet, la copropriété concernée peut réduire considérablement le montant des charges communes grâce aux revenus générés, tandis que les deux ou quatre immeubles voisins sont exposés aux rayonnements, sans recevoir de compensation financière.

[117]

M. le président.- La parole est à M. De Bock.

M. Emmanuel De Bock (DéFI).- Dans ce débat, il importe de revenir sur la justesse de la taxation, tant pour celui qui perçoit le revenu de la part des opérateurs que pour la Région.

Des arrêts récents, dont un de la Cour constitutionnelle, considèrent désormais ces revenus comme des revenus immobiliers, taxés comme tels. Un contrôle effectif s'impose, car sur une série d'immeubles collectifs, je ne suis pas certain que ces revenus soient déclarés et taxés. Sur les immeubles privés, sont-ils réellement déclarés ?

Dans les prochaines semaines, pourriez-vous dresser un état des lieux de la taxation pour le millier de mâts de gsm présents dans notre Région ? Sur certains toits, cela représente plusieurs dizaines de milliers d'euros de rentrées fiscales.

Tout est-il déclaré ?

Ceux qui perçoivent pour leur toit des revenus largement supérieurs à des revenus locatifs, paient-ils réellement leur "dîme" ? Il importe de mettre tous les contribuables sur un pied d'égalité.

[119]

De voorzitter.- De heer Vanhengel heeft het woord.

De heer Guy Vanhengel, minister.- De Brusselse regering koestert inderdaad de ambitie om een

oplossing uit te werken voor de juridische en budgettaire bekommernissen van de gemeenten betreffende de belasting op pylonen en zendmasten.

Sinds het regeerakkoord heeft de regering op dit vlak een aantal stappen gezet en is ze tot een voortschrijdend inzicht gekomen. De Brusselse regering vindt het niet langer opportuun om de huidige gemeentebelastingen te vervangen door een vergelijkbare gewestbelasting. Het kan immers niet de bedoeling zijn om investeringen in de telecommunicatiesector te fnuiken of de toegang tot die markt te ontmoedigen. In een gewest als Brussel is iedereen het er wellicht over eens dat we op dit vlak een eersterangsrol moeten spelen en communicatie eerder moeten bevorderen dan belemmeren.

Er moeten dan ook alternatieven onderzocht worden om aan de wensen van de gemeenten tegemoet te komen, zonder de plannen om het 5G-netwerk te ontwikkelen in het gedrang te brengen. Ook op dat vlak hebben steeds meer mensen trouwens hun visie bijgesteld, waardoor ze nu een snelle invoering van 5G omarmen.

Begin dit jaar hebben we samen met de parlementaire fracties van de meerderheid een consensus bereikt over het optrekken van de norm, zonder evenwel boven die van de andere gewesten te gaan. Er is ook een akkoord gesloten over een globale geschillenregeling met de gemeenten en de invoering van een reeks werkgelegenheids- en investeringsmaatregelen.

[121]

Er werd een overkoepelende werkgroep samengesteld waarin de kabinetschefs, de fractieleiders van de meerderheid en verantwoordelijken van de telecombedrijven zetelen. Die werkgroep heeft op haar beurt meerdere werkgroepen opgericht die zich elk over een bepaald onderdeel van de problematiek buigen.

Een eerste werkgroep bestudeert onder leiding van medewerkers van minister Fremault de technische en gezondheidsproblemen. Een andere werkgroep buigt zich onder leiding van medewerkers van minister Gosuin over de werkgelegenheids-, opleidings- en investeringsproblematiek. En dan is er nog een werkgroep die onder leiding van medewerkers van staatssecretaris Debaets en van mezelf de fiscale aspecten onder de loep neemt.

De geschillen met de negentien gemeenten betreffen een openstaand bedrag van meer dan 100 miljoen euro, 2017 niet meegeteld. Voor de periode 2008-2015 gaat het om 88 miljoen euro. Op basis van de huidige tarieven gaat het op jaarbasis over ongeveer 15 miljoen euro.

Volgens medewerkers van minister-president Vervoort, die bevoegd is inzake het toezicht op de gemeenten, zou voor een derde van de betwiste bedragen een provisie in de gemeentebegrotingen

zijn opgenomen. Het kabinet van de minister-president meldt tevens dat de gemeenten zich gesterkt voelen door een aantal recente uitspraken in eerste aanleg. In februari, maart en mei van dit jaar werd een aantal voor de stad Brussel gunstige vonnissen uitgesproken in drie grote geschillen met de belangrijkste telecombedrijven. Het beroep dat tegen die vonnissen werd ingesteld, komt ten vroegste in 2019 aan bod.

[123]

De telecomproviders vragen dat de gemeenten het gewest een duidelijk en onherroepelijk mandaat zouden geven om een minnelijke schikking te treffen voor alle geschillen uit het verleden. Tevens dringen ze erop aan dat het gewest, evenzeer met een duidelijk mandaat van de gemeenten, zich ertoe zou verbinden om niet langer een belasting op antennes en pylonen te heffen.

Het gewest heeft daarop voorgesteld dat de Brusselse regering niet zou tussenkomen in de geschillen uit het verleden tussen de gemeenten en de telecombedrijven wat de belastingjaren tot en met 2017 betreft. Voor de jaren 2018 tot 2021 stelt de Brusselse regering voor om de belasting op de pylonen onder te brengen bij de belastingen die in het Fiscaal Compensatiefonds zijn opgenomen, inclusief een forfaitaire compensatie voor de gemeenten. In ruil schaffen de gemeenten hun eigen belastingen op de pylonen af en verbinden ze zich ertoe geen gelijkaardige belasting meer in te voeren.

Met het Fiscaal Compensatiefonds bracht de Brusselse regering een 'contractualisering' met de gemeenten tot stand. Daarin zouden nu ook de belastingen op de zendmasten worden opgenomen, waarbij de regering een bepaald bedrag via dat fonds zou compenseren. Dat betekent echter ook dat er geen sprake meer zal zijn van een belasting op pylonen, zendmasten en antennes.

Aan die overeenkomst is een directe financiële tegemoetkoming van de telecombedrijven ten voordele van het gewest verbonden. De bedrijven zijn met andere woorden bereid om een bijdrage te leveren, die het gewest dan via het Fiscaal Compensatiefonds aan de gemeenten kan uitbetalen.

[125]

De onderhandelingen in de overkoepelende werkgroep verlopen, onder leiding van het kabinet van minister Fremault, in een constructieve sfeer. Wij hopen in de loop van dit jaar tot een definitieve regeling te komen.

[127]

(poursuivant en français)

Revenons-en aux questions de MM. De Bock et de Clippele relatives au type de revenus obtenus par le biais de la location de toits ou d'espaces au sein de bâtiments au profit du propriétaire.

Nous avons écrit à nos collègues du ministère des Finances, au niveau fédéral, pour demander l'étude de ce type de rentes dans la base imposable du revenu cadastral. À notre avis, ce type de revenus devrait en effet faire partie de la base cadastrale de l'immeuble.

[129]

(verder in het Nederlands)

De kadastrale basis is een weergave van wat de huur van een gebouw zou kunnen opbrengen en wordt bepaald op basis van onder andere normen inzake comfort. Bij de opmaak van de regeling heeft men nooit gedacht aan de mogelijke huurwaarde van daken en terrassen die voor dergelijke pylonen geschikt zijn.

[131]

(poursuivant en français)

Je pourrais donner l'exemple de la Tour des Finances. Le revenu locatif du toit est énorme. Il y a une panoplie d'antennes de toutes sortes d'opérateurs, parmi lesquels des chaînes nationales.

(Remarques de M. de Clippele)

Au fond, cela crée un revenu locatif qui, jusqu'à présent, n'a jamais fait l'objet d'une appréciation lorsque la base du revenu cadastral était déterminée.

Dans un souci de justice et d'équité en matière de fiscalité immobilière, j'ai donc demandé au ministre des Finances d'étudier comment on pourrait éventuellement introduire cette donnée dans le calcul du revenu cadastral.

Puisqu'il faut des permis pour toutes ces antennes, on pourrait très bien, comme cela se fait pour des permis de rénovation, signaler à chaque fois le nombre d'antennes qui ont été autorisées et en tenir compte dans le calcul du revenu cadastral.

[135]

(verder in het Nederlands)

Volgens mij zijn we op de juiste weg.

[137]

De voorzitter.- De heer Van den Driessche heeft het woord.

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- De kleinere masten voor het internet of things vallen wellicht ook onder de nieuwe regeling?

(Instemming van de heer Vanhengel)

Ik begrijp dus dat de belasting die de sector betaalt, door een vaste bijdrage vervangen wordt. Ik ga ervan uit dat die maar een derde van de belasting zal bedragen, anders heeft het weinig zin.

De voorzitter.- De heer Vanhengel heeft het woord.

De heer Guy Vanhengel, minister.- De telecomproviders zouden willen dat er op een redelijke manier met de zaak omgegaan wordt. Ze beseffen dat er een zekere fiscale verwachting gecreëerd is, ook al werd die nooit ingevuld. Net zoals in Wallonië zijn ze bereid een bijdrage te leveren, zolang de inning vlotter verloopt en hun bijdrage de overheid aanspoort tot meer voluntarisme in de ontwikkeling van het netwerk.

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Houdt dat een verplichting in op het vlak van investeringen of de uitbouw van het netwerk?

De heer Guy Vanhengel, minister.- Een verplichting lijkt mij te verre gaand, het gaat veeleer om afspraken.

De heer Johan Van den Driessche (N-VA).- Ik juich die ontwikkeling toe en feliciteer u en uw kabinet dat dat u tot dit voortschrijdend inzicht bent gekomen, ook al hadden we de ontwikkelingen liever sneller verwezenlijkt gezien.

[149]

M. le président.- La parole est à M. de Clippele.

M. Olivier de Clippele (MR).- Le choix de la redevance est intelligent, puisque la redevance est une charge fiscalement déductible, alors que l'impôt régional ne l'est pas. Nous nous sommes déjà souvent plaints du fait que ces impôts régionaux ne sont pas déductibles de la base taxable. Je signale simplement que la redevance, logiquement, c'est ce qui est demandé par une administration publique pour la mise à disposition de certains biens. Alors, si c'est la Tour des Finances, on peut le comprendre. Si, par contre, c'est un immeuble privé, il est assez étrange d'avoir une redevance perçue par une administration pour la mise à disposition d'un bien privé, mais pourquoi pas ? On a déjà tout inventé dans ce pays.

M. le président.- La parole est à M. Vanhengel.

M. Guy Vanhengel, ministre.- Il n'est plus question de redevance dans ce cas-ci.

M. Olivier de Clippele (MR).- "Bijdrage", ce n'est pas une redevance ?

M. Guy Vanhengel, ministre.- Une contribution.

M. Olivier de Clippele (MR).- On a déjà tout vu. Moi, je suis d'accord. Utilisez le mot "bijdrage". Cela veut dire quoi ? Cela veut dire une donation volontaire ?

M. Guy Vanhengel, ministre.- Tout à fait !

[161]

[163] **M. Olivier de Clippele (MR).**- Je crois que les donations aux pouvoirs publics sont déductibles. Si une entreprise fait un don à un centre public d'action sociale (CPAS), elle peut l'inscrire dans ses charges professionnelles.

[165]

(Opmerkingen van de heer Van den Driessche)

[167]

M. le président.- La parole est à M. De Bock.

M. Emmanuel De Bock (DÉFI).- Je remercie le ministre d'avoir complété sa réponse initialement

prévue. Il se souviendra du grand nombre de questions que j'avais déjà posées sur ce mécanisme. Si celui-ci me semble le plus juste, c'est que concrètement, aujourd'hui, l'État se prive d'un certain nombre de taxations parce qu'il les contrôle mal.

D'autant plus mal dans ce cas, puisqu'il y avait controverse juridique. En effet, auparavant cela devait être instruit comme des revenus mobiliers, puis la Cour constitutionnelle s'est penchée sur la requalification en revenus immobiliers. Je voudrais citer l'article 473 du Code des impôts sur les revenus 1992. Pour moi, il permet d'avoir la base taxable juste au niveau du précompte immobilier : "Le propriétaire, possesseur, emphytéote dénommé dans le présent titre le contribuable, est tenu de déclarer spontanément à l'administration du cadastre :

- l'occupation ou la location, si celle-ci précède l'occupation, des immeubles nouvellement construits ou reconstruits ;

- l'achèvement des travaux des immeubles bâtis modifiés ;

- le changement au mode d'exploitation, la transformation ou l'amélioration des immeubles non bâtis. ..."

Il me semble que nous avons à notre disposition l'ensemble de la panoplie fiscale pour pouvoir agir. Attention, ce n'est pas rien. Sur certains immeubles, le toit vaut beaucoup plus que l'ensemble des appartements des étages inférieurs. Parce que certains toits représentent plusieurs dizaines de milliers d'euros de location que le propriétaire reçoit pour ces fameuses antennes. C'est une rente assurée qui ne nécessite pas d'importants investissements de sa part.

[169]

Et donc, si nous ne percevons pas le produit de ces locations via le précompte immobilier et l'adaptation du cadastre, cela signifie que le niveau fédéral doit faire ce travail, comme il doit le faire sur les immeubles qui ont été améliorés ou transformés. Il n'y a pas 25.000 emplacements : il y a 1.000 antennes sur l'ensemble de la Région bruxelloise. Il est très facile, vu que l'on dispose des baux de location pour chaque emplacement, de prélever un impôt juste en adaptant le cadastre.

Pour moi, c'est la manière la plus sûre de sortir de l'insécurité juridique dans laquelle nous sommes depuis des années et d'avoir, à tout le moins, une taxation sur la base de celui qui reçoit. Aujourd'hui, les locataires des toits ne déclarent pas ces loyers ou les déclarent sans qu'il y ait vraiment un contrôle, comme revenus mobiliers ou revenus divers. Quand il s'agit d'une copropriété, je ne suis pas convaincu que tous les copropriétaires des grands immeubles déclarent leur quote-part des produits locatifs, qui sont des revenus immobiliers.

Je voudrais vraiment vous remercier d'avoir pris contact avec le niveau fédéral sur ce point. Je voudrais aussi que les députés ici présents en parlent à leurs homologues, afin que nous puissions très vite disposer d'une avancée. Il y a là des millions d'euros qui échappent à l'impôt et induisent des inégalités de traitement entre ceux qui jouent le jeu ou non.

Se pose aussi la question des bâtiments officiels qui ont des antennes. Aujourd'hui, il existe une exonération de mainmorte pour certains d'entre eux. Nous avons la capacité, avec la sixième réforme de l'État, d'imposer les autres niveaux de pouvoir pour les antennes qui seraient sur leurs toits. Là aussi, il y a une vraie justice fiscale à mettre en place.

[171]

M. le président.- La parole est à M. Vanhengel.

M. Guy Vanhengel, ministre.- La base cadastrale relève du pouvoir fédéral. Si ce dernier souhaite instaurer un système tel que nous le concevons, il devra le faire pour l'ensemble du pays. Dans ce cas, l'opération concernerait un nombre plus important que les 1.000 antennes bruxelloises.

M. le président.- Les panneaux publicitaires étaient disposés sur les toitures et les murs. Ils étaient parfois intégrés dans le revenu de l'immeuble, alors que ce sont, par définition, des objets mobiliers. Il doit y avoir une similitude avec la situation des pylônes.

M. Emmanuel De Bock (DÉFI).- À l'époque, il s'agissait de revenus mobiliers. En 2013 ou 2014, un arrêt de la Cour constitutionnelle a requalifié ces revenus en revenus immobiliers.

- *L'incident est clos.*

[179]